

Ons kenmerk: ACM/DE/2015

Zaaknummer: 15.0309.52

REGULATORISCHE ACCOUNTINGREGELS 2015

Regionale netbeheerders elektriciteit en gas

Den Haag, november 2015

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Achtergrond.....	4
1.2	Juridisch kader	5
1.3	Doelstellingen.....	6
1.4	Reikwijdte RAR	6
1.5	Aanpassing.....	6
1.6	Accountantscontrole.....	7
2	Algemene grondslagen.....	8
2.1	Grondslagen financiële verslaggeving	8
2.2	In aanmerking te nemen beginselen	8
2.3	Verdeelsleutels.....	9
2.4	Activiteiten/taken	10
2.5	Grondslagen voor omrekening van in vreemde valuta luidende bedragen	11
2.6	Inflatie.....	11
2.7	Interne verrekenprijzen.....	11
2.8	Rubricering en toelichting.....	12
3	Vaste activa.....	13
3.1	Algemeen	13
3.2	Immateriële vaste activa.....	16
3.2.1	Inleiding en begripsbepaling	16
3.2.2	Waardering.....	16
3.2.3	Afschrijvingen	17
3.3	Materiële vaste activa.....	18
3.3.1	Inleiding en begripsbepaling	18
3.3.2	Waardering.....	18
3.3.3	Afschrijvingen	20
3.3.4	Rubricering en toelichting.....	20
4	Kosten en opbrengsten	23
4.1	Kosten	23
4.1.1	Vermogenskosten	23
4.1.2	Afschrijvingen op vaste activa	23
4.1.3	Operationele kosten	23
4.1.4	Rubricering en toelichting operationele kosten	25
4.2	Opbrengsten.....	27
4.3	Volumes invoeding.....	30
Bijlage 1:	Inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de RAR 2014.....	31
Bijlage 2:	Elektriciteit: materiële vaste activaklassen en afschrijvingstermijnen.....	32
Bijlage 3:	Elektriciteit: componenten installaties	33

Bijlage 4: Gas: materiële vaste activaklassen en afschrijvingstermijnen	34
Bijlage 5: Rubricering en afschrijvingstermijnen activa tariefgereguleerde meetdomein elektriciteit en gas.....	35
Bijlage 6: Nadere specificatie activiteiten tariefgereguleerde meetdomein	36
Bijlage 7: Afgrenzing activiteiten / taken	38

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

1. E / G Ingevolge artikel 41a, eerste lid, onderdeel a, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) respectievelijk artikel 81a, eerste lid, onderdeel a, van de Gaswet stelt de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering (hierna: x-factor) voor regionale netbeheerders elektriciteit en gas (hierna: netbeheerders) vast. Mede op basis van de hoogte van de x-factor stelt ACM vervolgens de maximum aansluit- en transporttarieven (hierna: nettarieven) vast.
2. E / G ACM hanteert maatstafconcurrentie¹ voor de regulering van de maximum aansluit- en transporttarieven van netbeheerders. In het systeem van maatstafconcurrentie worden de netbeheerders met elkaar vergeleken.

Om in de maatstafconcurrentie netbeheerders goed met elkaar te kunnen vergelijken is een standaard voor financiële verslaggevingregels noodzakelijk. Aan de hand van deze standaard vullen netbeheerders de CODATA-module reguleringsdata (hierna: reguleringsdata²) in, waarin de gegevens en inlichtingen zijn opgenomen die ACM gebruikt bij het opstellen van de relevante besluiten voortvloeiend uit het wettelijke kader. De in deze standaard opgenomen financiële verslaggevingregels moeten zo nauw zijn gedefinieerd dat de opgevraagde gegevens uniform, voor één uitleg vatbaar en goed vergelijkbaar zijn. De Regulatorische Accountingregels (hierna: RAR) geven invulling aan de standaard voor financiële verslaggevingregels.

Een eerste aanzet voor de RAR elektriciteit en RAR gas heeft gelegen in overeenkomsten tussen ACM en netbeheerders waarbij is overeengekomen dat netbeheerders er zorg voor dragen dat onderliggende gegevens ten behoeve van het verstrekken van, voor de regulering benodigde, gegevens en inlichtingen uit hun administratie te herleiden zijn.
3. E / G Ingevolge artikel 40a van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet), respectievelijk artikel 81e, tweede lid van de Gaswet stelt ACM voor de regionale netbeheerders elektriciteit en gas (hierna: netbeheerders) het tarief vast, als bedoeld in artikel 30a

¹ Het systeem van maatstafconcurrentie is beschreven in de opeenvolgende besluiten tot vaststelling van de methode van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering ingevolge artikel 41, eerste lid, van de E-wet respectievelijk artikel 81, eerste lid, Gaswet. Zie hiervoor de internetpagina van Autoriteit Consument & Markt, www.acm.nl.

² De term reguleringsdata sluit vanzelfsprekend niet uit dat ACM in andere informatieverzoeken gegevens en inlichtingen opvraagt die eveneens voor de regulering worden gebruikt. Tot en met de RAR 2012 werd voor het transport- en aansluitdomein het begrip productiviteitsdata gebruikt. Voor het meetdomein werd het begrip Informatieverzoek meetdomein gebruikt.

		van de E-wet respectievelijk artikel 81e, eerste lid van de Gaswet, dat een netbeheerder in rekening brengt voor de meting van elektriciteit respectievelijk gas bij afnemers als bedoeld in artikel 95a, eerste lid van de E-wet respectievelijk artikel 43 van de Gaswet.
4.	E / G	In de Regeling meettarieven³ (hierna: de regeling) zijn nadere regels vastgelegd over de procedure tot vaststelling en de wijze van berekening van het tarief als bedoeld in randnummer 3. In navolging van de regeling wordt in deze RAR het tarief als bedoeld in randnummer 3 aangeduid als 'meettarief' dan wel 'meettarieven' en worden de activiteiten genoemd in artikel 30a van de E-wet respectievelijk artikel 81e, eerste lid van de Gaswet⁴, inclusief de nadere specificatie van deze activiteiten door ACM in deze RAR, aangeduid als 'het tariefgereguleerde meetdomein'. Ingevolge de regeling monitort ACM over de gehele looptijd van de regeling per individuele netbeheerder de gerealiseerde kosten en opbrengsten, waarvan de netbeheerder dient aan te tonen dat deze toebehoren aan de activiteiten binnen het tariefgereguleerde meetdomein. In de regeling is vastgelegd dat ACM hiertoe boekhoudkundige regels opstelt, te weten de RAR.
5.	E / G	Deze RAR 2015 vervangt de RAR elektriciteit en gas van 2014 en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2015.
6.	E / G	Per alinea is aangegeven of deze betrekking heeft op Elektriciteit (E) dan wel Gas (G) of zowel op Elektriciteit en Gas (E / G).
7.	E / G	In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de inhoudelijke ⁵ wijzigingen ten opzichte van de RAR 2014

1.2 Juridisch kader

8.	E / G	Op grond van artikel 6b, eerste lid, van de Instellingswet Autoriteit Consument & Markt heeft ACM de bevoegdheid om gegevens en inlichtingen op te vragen bij netbeheerders, die nodig zijn voor uitvoering van de taken van de E-wet respectievelijk de Gaswet. Voor de uitvoering van zijn taak, bedoeld in artikel 40a/41a van de E-wet respectievelijk artikel 81a/81e van de Gaswet, acht ACM het noodzakelijk dat de gegevens en inlichtingen van de netbeheerders onderling vergelijkbaar zijn. ACM heeft hiertoe de RAR opgesteld.
----	-------	--

³ Voluit: Regeling van de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van 7 juli 2011 (WJZ/11099497); Staatscourant 2011 nr. 12858.

⁴ Deze activiteiten zijn: (1) het beheer van de meetinrichtingen en (2) het verschaffen van toegang tot meetgegevens als bedoeld in artikel 26ab, tweede en derde lid van de E-wet respectievelijk artikel 13, tweede en derde lid van de Gaswet.

⁵ Tekstuele wijzingen zonder invloed op de verslaggeving of wijzigingen in volgorde van randnummers zijn niet opgenomen in dit overzicht.

9.	E / G	ACM heeft haar bevoegdheid om, op basis van artikel 6b, eerste lid, van de Instellingswet Autoriteit Consument & Markt de gegevens en inlichtingen op te vragen, ingevuld met de Beleidsregel Regulatorische accountingregels 2004 ⁶ . Deze beleidsregel heeft betrekking op de bevoegdheid voor ACM om de gegevens en inlichtingen over enig jaar, voorzien van een controleverklaring, op te vragen.
----	-------	---

1.3 Doelstellingen

10.	E / G	In de RAR dient een set van financiële verslaggevingregels en definities te worden vastgelegd die eenduidig te interpreteren zijn. Door gebruik te maken van de RAR zijn financiële gegevens van de netbeheerders goed meetbaar en vergelijkbaar.
11.	E / G	Een tweede doelstelling is het zoveel mogelijk beperken van de administratieve last voor netbeheerders. ACM tracht dit te bereiken door werkbare financiële verslaggevingregels op te stellen en de financiële verslaggevingregels zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de huidige verslaggevingpraktijk van netbeheerders.

1.4 Reikwijdte RAR

12.	E / G	De in de RAR vastgelegde set van financiële verslaggevingregels en definities heeft betrekking op alle financiële gegevens die benodigd zijn om de wettelijke taken en bevoegdheden die ACM heeft ten aanzien van de netbeheerders uit te kunnen voeren. De RAR dienen primair voor gegevens en inlichtingen ten behoeve van de tariefregulering die ACM hanteert. Tevens dienen deze RAR voor de monitoring van het meetdomein. Ook kunnen de RAR dienen voor de opvraag van andere al dan niet periodiek terugkerende informatieverzoeken.
13.	E / G	De RAR zijn een standaard voor financiële verslaggevingregels. Dientengevolge hebben de RAR slechts betrekking op financiële gegevens en bepaalde niet-financiële gegevens. Gegevens met betrekking tot kwaliteitsaspecten van dienstverlening en transportdienst worden niet op basis van de RAR vastgelegd.

1.5 Aanpassing

14.	E / G	Voortschrijdend inzicht en evaluatie van de werkbaarheid van de RAR kunnen aanleiding zijn om de RAR aan te passen. Verder kunnen wetwijzigingen en/of aanpassingen van de reguleringsmethodiek leiden tot een verandering van de informatiebehoefte.
15.	E / G	Materiële aanpassingen in de RAR worden slechts gemaakt na gezamenlijk overleg

⁶ Staatscourant 28 oktober 2004, nr. 208/pag. 52, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2004-208-p52-SC67219.html>.

		tussen ACM en de klankbordgroep RAR. In de klankbordgroep RAR zijn alle netbeheerders vertegenwoordigd.
16.	E / G	Indien de RAR in de opvatting van de netbeheerder of diens accountant niet of niet duidelijk voorzien in een bepaalde situatie treedt de netbeheerder al dan niet gezamenlijk met diens accountant in overleg met ACM. ACM legt uit dat overleg voortkomende standpunten indien van toepassing sectorbreed schriftelijk voor aan de netbeheerder(s). Deze standpunten zijn te beschouwen als een aanpassing van deze RAR.
17.	E / G	Het streven is om deze RAR voor het verslagjaar 2015 niet meer aan te passen. De invul- en auditinstructie bij het informatieverzoek reguleringsdata kan indien noodzakelijk aanpassingen op deze RAR gaan bevatten.
1.6 Accountantscontrole		
18.	E / G	De reguleringsdata dienen te worden gecontroleerd door een door de netbeheerder aan te wijzen registeraccountant. De accountant dient de opgevraagde modules c.q. gegevens te voorzien van een controleverklaring. De eisen die aan de accountantscontrole worden gesteld zijn vastgelegd in een auditinstructie die deel uitmaakt van het informatieverzoek reguleringsdata.

2 Algemene grondslagen

2.1 Grondslagen financiële verslaggeving

19.	E / G	Bij het opstellen van deze RAR is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving waaronder de International Financial Reporting Standards (hierna: IFRS).
20.	E / G	De netbeheerders dienen de reguleringsdata in te vullen op basis van de in de RAR vastgelegde accountingregels, in aanmerking genomen het feit dat de in de RAR vastgelegde accountingregels kunnen afwijken van de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving waaronder de IFRS. Randnummer 16 is van toepassing indien deze RAR naar opvatting van de netbeheerder of diens accountant onvoldoende duidelijkheid bieden.

2.2 In aanmerking te nemen beginselen

21.	E / G	De netbeheerder dient de volgende beginselen ⁷ in ieder geval in aanmerking te nemen bij het invullen van zijn reguleringsdata:
22.	E / G	Het <i>toerekenings- en causaliteitsbeginsel</i> . Gevolgen van transacties en/of andere gebeurtenissen worden verwerkt wanneer deze transacties en/of andere gebeurtenissen zich voordoen en niet wanneer hieruit voortvloeiende geldmiddelen worden ontvangen of betaald, en worden verwerkt in de reguleringsdata over de periode waarop ze betrekking hebben.
23.	E / G	Het <i>voorzichtigheids- en realisatiebeginsel</i> . Winsten worden slechts genomen als zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het boekjaar, worden in acht genomen, indien zij vóór het opmaken van de reguleringsdata bekend zijn geworden.
24.	E / G	Het <i>matchingbeginsel</i> . Lasten die samenhangen met de verrichte prestaties dienen in beginsel te worden toegerekend aan de periode waarin de baten die voortvloeien uit de prestaties zijn verantwoord. Dit mag echter niet leiden tot de verwerking van balansposten in strijd met het voorzichtigheidsbeginsel.
25.	E / G	Het <i>continuïteitsbeginsel</i> . De reguleringsdata worden ingevuld in de veronderstelling dat de continuïteit van de onderneming gewaarborgd is en dat zij haar bedrijf in de afzienbare toekomst zal voortzetten.

⁷ Deze zijn mede ontleend aan het Stramien voor de opstelling en vormgeving van jaarrekeningen (NL-GAAP) en het Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements (IFRS).

26.	E / G	<i>Bestendige gedragslijn.</i> De reguleringsdata geven op een stelselmatige wijze de samenstelling van de activaposten en de samenstelling en de grootte van de totale kosten en omzet op het einde van het boekjaar respectievelijk van het lopende boekjaar weer.
27.	E / G	De bestendige gedragslijn betreft tevens de consistentie tussen de reguleringsdata Elektriciteit enerzijds en de reguleringsdata Gas anderzijds. Dat houdt in dat een onderlinge samenhang bestaat in de wijze waarop de data tot stand komen. De kostentoerekening die in beide informatieverzoeken reguleringsdata wordt toegepast, dient – tenzij niet relevant – overeen te stemmen. Deze onderlinge samenhang bestaat -voor zover relevant- ook ten opzichte van de wijze waarop andere (financiële) informatieverzoeken tot stand komen. Ook houdt de bestendige gedragslijn in dat sprake is van een afbakening tussen de reguleringsdata Elektriciteit, de reguleringsdata Gas en de reguleringsdata meetdomein. Activa, kosten en opbrengsten die worden opgenomen in de reguleringsdata Elektriciteit, worden bijvoorbeeld niet tevens meegenomen in de reguleringsdata Gas of de reguleringsdata meetdomein en vice versa. Een bestendige gedragslijn houdt voorts in dat geen activering plaatsvindt van bestedingen (uitgaven, rekening houdend met verplichtingen) die in eerdere jaren als kosten zijn verantwoord in de reguleringsdata.

2.3 Verdeelsleutels

28.	E / G	Kosten en activa worden in eerste instantie toegerekend aan de taken of activiteiten waarop deze betrekking hebben, op basis van aantoonbare causaliteit ('directe kosten').
29.	E / G	Kosten en activa die niet causaal verband houden met en daardoor niet direct kunnen worden toegerekend aan taken of activiteiten, worden alsnog toegerekend door toepassing van verdeelsleutels. Hierbij worden de volgende criteria in acht genomen: ▪ <u>Reflectie inzet productiemiddelen:</u> de verdeelsleutels per kostensoort dienen zo veel mogelijk de inzet van de onderliggende 'productiemiddelen' te reflecteren. De inzet van een productiemiddel (waaronder arbeid) komt tot uitdrukking in een (aantal) logisch(e) kenmerk(en) waarmee dat productiemiddel, en met name de variaties in de inzet daarvan, in de regel wordt c.q. worden geduid (bijvoorbeeld: bestede uren, ruimtegebruik, benutte capaciteit, getransporteerde volumes, netlengte, etc.) ▪ Verdeelsleutels dienen <u>consistent</u> (door de tijd, eenduidig voor verschillende tariefcategorieën, eenduidig voor verschillende toepassingen), afdoende

		beargumenteerd en toereikend gedocumenteerd te zijn. De toepassing van verdeelsleutels is <u>transparant</u>. Dit wil zeggen dat duidelijk is welke indirecte kosten door middel van verdeelsleutels worden toegerekend, wat de samenstelling (parameters) van de verdeelsleutels is en welke onderliggende waarden zijn gebruikt voor de berekening van de verdeelsleutels.
30.	E / G	Ten behoeve van een juiste kostentoerekening gelden de voorgaande twee randnummers eveneens voor de kostentoerekening vanuit een ander niveau (bijvoorbeeld netwerkbedrijf, netbeheerder of zusterbedrijf) naar de in de volgende paragraaf genoemde taken.

2.4 Activiteiten/taken

31.	E / G	De wettelijke taken die de netbeheerder moet uitvoeren op basis van verplichtingen in de wet staan voor elektriciteit en gas gedefinieerd in respectievelijk artikel 16 van de E-wet en artikel 10 van de Gaswet. Voor de wettelijke taken die omschreven zijn in artikel 16 van de E-wet geldt dat deze onderscheiden kunnen worden in taken binnen het <i>transport- en aansluitdomein</i> en taken binnen het <i>meetdomein</i> . Voor de wettelijke taken die omschreven zijn in artikel 10 van de Gaswet geldt dat deze onderscheiden kunnen worden in taken binnen het <i>transportdomein</i> , taken binnen het <i>aansluitdomein</i> en taken binnen het <i>meetdomein</i> . In het vervolg van deze RAR wordt aan deze domeinen gerefereerd voor het afbakenen van taakgebieden waarvoor in de reguleringsdata gegevens worden opgevraagd.
32.	E / G	De reguleringsdata die via deze RAR worden geadministreerd en uitgevraagd dienen uitsluitend gegevens te bevatten over het transportdomein ⁸ , het aansluitdomein ⁹ en het meetdomein.
33.	E / G	Binnen de diverse domeinen moet onderscheid worden gemaakt tussen gegevens die betrekking hebben op activiteiten waarvoor ACM ex ante maximumtarieven vaststelt (tariefgereguleerd), en activiteiten waarvoor ACM geen ex ante tarief vaststelt (niet-tariefgereguleerd). Bijlage 7 bevat een schematische weergave van de afgrenzing van de activiteiten / taken.
34.	E / G	Met het oog op een eenduidige interpretatie van de activiteiten binnen het tariefgereguleerde meetdomein zijn de activiteiten zoals vastgelegd in artikel 30a van de E-wet respectievelijk artikel 81e, eerste lid van de Gaswet nader uitgewerkt. Deze uitwerking is opgenomen in bijlage 6.

⁸ Inclusief meters ten behoeve van bedrijfsgebruik (gebruik voor de bedrijfsvoering van een netbeheerder)

⁹ Voor gas worden de gegevens voor het transportdomein en het aansluitdomein gesplitst uitgevraagd, voor elektriciteit worden de gegevens voor deze twee domeinen gezamenlijk uitgevraagd

2.5 Grondslagen voor omrekening van in vreemde valuta luidende bedragen

35. E / G De balansposten die worden uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum, tenzij specifieke posities zijn afgedekt met valutatermijntransacties. Een transactie in vreemde valuta gedurende de verslagperiode wordt in de reguleringsdata verwerkt tegen de koers die geldt op de transactiedatum.

2.6 Inflatie

36. E / G De netbeheerders leveren in de reguleringsdata de financiële gegevens nominaal aan, op basis van de in de RAR vastgelegde accountingregels. Op deze wijze kan ACM jaarlijks op een uniforme wijze de totale kosten van elke netbeheerder vaststellen. Hiertoe corrigeert ACM de door de netbeheerder verstrekte nominale gegevens voor in- en deflatie (hierna: gecorrigeerde gegevens). Deze in- en deflatiecorrecties worden uitsluitend door ACM uitgevoerd.

2.7 Interne verrekenprijzen

37. E / G Indien de netbeheerder goederen of diensten betreft van groepsmaatschappijen dienen de financiële transacties die hieruit voortvloeien in de reguleringsdata te zijn opgenomen op basis van marktconforme prijzen, tarieven en voorwaarden. Hiervan wordt geacht sprake te zijn indien:
- a) de netbeheerder de bedoelde goederen of diensten heeft afgenomen tegen dezelfde of vergelijkbare prijzen, tarieven en voorwaarden als die zijn gehanteerd voor andere groepsmaatschappijen;
 - b) de omvang van de interne verrekeningen die de netbeheerder verantwoordt uit hoofde van de levering van de goederen en/of diensten door groepsmaatschappijen, in verhouding is met de mate waarin de netbeheerder de goederen of diensten van de leverende groepsmaatschappij heeft afgenomen;
 - c) de prijzen en tarieven die door de leverende groepsmaatschappij aan de netbeheerder in rekening zijn gebracht voor de levering van goederen of diensten zijn gebaseerd op de werkelijk daaraan toe te rekenen kosten, eventueel verhoogd met een naar redelijkheid en billijkheid vastgestelde marge die niet wezenlijk¹⁰ uitgaat boven een marge die in het handelsverkeer gebruikelijk is voor desbetreffende goederen of diensten.
38. E / G Het vervaardigen van materiële vaste activa of het plegen van onderhoud kan de netbeheerder zelf uitvoeren, uitbesteden aan een onafhankelijke derde onderneming

¹⁰ Voor wat betreft de betekenis van het begrip 'wezenlijk' in deze RAR dient te worden aangesloten bij de regelgeving omtrent accountantscontrole van financiële informatie.

of uitbesteden aan een gelieerde onderneming, bijvoorbeeld een infrabedrijf. In het geval van uitbesteding aan een gelieerde onderneming is het vorige randnummer niet van toepassing en wordt de interne vervaardigingsprijs¹¹ van de gelieerde onderneming gebruikt om materiële vaste activa te activeren.

2.8 Rubricering en toelichting

39.	E / G	De netbeheerder rubriceert en licht de reguleringsdata toe met inachtneming van de indeling in de invulmodules E en G en de paragrafen rubricering en toelichting in hoofdstuk 3 (vaste activa) en hoofdstuk 4 (kosten en opbrengsten) ¹² .

¹¹ Het begrip vervaardigingsprijs wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk drie, randnummer 69.

¹² Hierdoor worden dubbele richtlijnen in RAR en invulmodule voorkomen.

3 Vaste activa

3.1 Algemeen

40.	E / G	Een vast actief wordt gedefinieerd als een uit gebeurtenissen in het verleden voortgekomen middel waarover de netbeheerder de beschikkingsmacht heeft, dat hij in gebruik heeft genomen in het kader van de transportdienst en/of aansluitdienst en/of meetdienst en waaruit in de toekomst naar verwachting economische voordelen naar de netbeheerder zullen vloeien. Tevens moet voldaan zijn aan de voorwaarde dat de kostprijs van een vast actief betrouwbaar kan worden vastgesteld. Deze RAR gebruiken het woord 'bestedingen' als equivalent voor het IFRS begrip 'kostprijs van een vast actief' ¹³ .
41.	E	De vaste activa voor de transportdienst en de aansluitdienst bestaan uit twee onderdelen die separaat van elkaar worden bepaald: a) vaste activa die in gebruik zijn genomen <i>vóór</i> 1 januari 2001 en b) vaste activa die in gebruik zijn genomen <i>op</i> 1 januari 2001 of later.
	G	Zowel voor de transportdienst als de gasaansluitdienst bestaan de vaste activa uit twee onderdelen die separaat van elkaar worden bepaald: a) vaste activa die in gebruik zijn genomen <i>voor</i> 1 januari 2004 (activa transportdienst) respectievelijk 1 januari 2009 (gasaansluitdienst) en b) vaste activa die in gebruik zijn genomen <i>op</i> 1 januari 2004 (activa transportdienst) of later respectievelijk 1 januari 2009 (gasaansluitdienst) of later. Bij een drietal netbeheerders is sprake van een Extra Hogedruk netwerk (EHD-net) waarvan de initiële GAW per 1 januari 2006 is vastgesteld.
	E / G	De vaste activa voor het meetdomein bestaan uit twee onderdelen die separaat van elkaar worden bepaald, namelijk de vaste activa die de netbeheerder in gebruik heeft genomen <i>vóór</i> 1 januari 2011 (Elektriciteit) dan wel 1 januari 2012 (Gas) en vaste activa die de netbeheerder in gebruik heeft genomen <i>op</i> 1 januari 2011 (Elektriciteit) dan wel 1 januari 2012 (Gas) of later.
42.	E	De gestandaardiseerde activawaarde van de vaste activa die in gebruik zijn genomen <i>vóór</i> 1 januari 2001, alsmede de resterende afschrijvingstermijn van deze activa vanaf 1 januari 2001, zijn voor elke netbeheerder vastgelegd in het besluit tot vaststelling van

¹³ Het begrip bestedingen is hetzelfde als uitgaven rekening houdend met de verplichtingen. Zo leidt een factuur voor de aanleg van een leiding in december van jaar t tot (indien in gebruik genomen) een activeerbaar bedrag in jaar t, waarbij de uitgaaf (betaling van de factuur) plaatsvindt in januari van jaar t + 1.

		de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering voor de periode 2001-2003 ¹⁴ . De jaarlijks gestandaardiseerde afschrijvingskosten voor de activawaaarde per 1 januari 2001 zijn voor elke netbeheerder te berekenen door de gestandaardiseerde activawaaarde te delen door de resterende afschrijvingstermijn. Deze jaarlijkse gestandaardiseerde afschrijvingskosten worden in acht genomen totdat de gestandaardiseerde activawaaarde is gereduceerd tot nihil. De berekening van de gestandaardiseerde activawaaarde en de afschrijvingen vindt plaats met inachtneming van de effecten van de overdracht van de HS-netten.
	G	De gestandaardiseerde activawaaarde van de vaste activa die in gebruik zijn voor de transportdienst en die in gebruik zijn genomen vóór 1 januari 2004, en de resterende afschrijvingstermijn van deze activa vanaf 1 januari 2004, zijn voor elke netbeheerder vastgelegd in appendix 1 van bijlage 1 van de overeenkomst¹⁵. De gestandaardiseerde activawaaarde van de vaste activa die in gebruik zijn voor de gasaansluitdienst en die in gebruik zijn genomen vóór 1 januari 2009, en de resterende afschrijvingstermijn van deze activa vanaf 1 januari 2009, is voor elke netbeheerder (voor het eerst) vastgelegd in het besluit tot vaststelling van de x-factor die geldt voor de vierde reguleringsperiode voor regionale netbeheerders gas.
	E / G	De gestandaardiseerde activawaaarde (hierna: GAW) van de vaste activa die in gebruik zijn voor het meetdomein en die in gebruik zijn genomen vóór 1 januari 2011 (Elektriciteit) dan wel 1 januari 2012 (Gas) en de resterende afschrijvingstermijn van deze activa vanaf 1 januari 2011 (Elektriciteit) dan wel 1 januari 2012 (Gas), zijn door ACM voor elke netbeheerder vastgelegd in een separaat GAW-besluit. De jaarlijks gestandaardiseerde afschrijvingskosten voor de activawaaarde per 1 januari 2011 (Elektriciteit) dan wel 1 januari 2012 (Gas) zijn voor elke netbeheerder te berekenen door de gestandaardiseerde activawaaarde te delen door de resterende afschrijvingstermijn. Deze jaarlijkse gestandaardiseerde afschrijvingskosten worden in acht genomen totdat de gestandaardiseerde activawaaarde is gereduceerd tot nihil.
43.	G	De jaarlijks gestandaardiseerde afschrijvingen voor de activawaaarde per 1 januari 2004 (transportdienst) respectievelijk per 1 januari 2006 (EHD) en per 1 januari 2009 (gasaansluitdienst) zijn voor elke netbeheerder te berekenen door de gestandaardiseerde activawaaarde te delen door de resterende afschrijvingstermijn. Deze jaarlijkse gestandaardiseerde afschrijvingskosten worden in acht genomen totdat de gestandaardiseerde activawaaarde is gereduceerd tot nihil.

¹⁴ De gestandaardiseerde activawaaarde en afschrijvingskosten zijn vastgelegd in het tweede herziene besluit op bezwaar tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering ingevolge artikel 41, eerste lid, van de E-wet voor de periode 2001-2003, gedateerd 3 juni 2003, met kenmerk 101496-65.O.191.

¹⁵ Overeenkomst regulering transporttarieven gas, 3 november 2003

44.	E / G	De activawaarde en afschrijvingen van investeringen die in gebruik zijn genomen: - op of na 1 januari 2001 (elektriciteit) of - op of na 1 januari 2004 (gas: transportdienst) of - op of na 1 januari 2006 (gas: EHD) of - op of na 1 januari 2009 (gasaansluitdienst) of - op of na 1 januari 2011 (meetdomein elektriciteit) of - op of na 1 januari 2012 (meetdomein gas) worden door ACM berekend met inachtneming van de afschrijftermijnen uit deze RAR.
45.	E / G	Er is sprake van een desinvestering indien een vast actief niet meer in gebruik is bij de netbeheerder en het betreffende vast actief in gebruik was genomen: - op of na 1 januari 2001 (elektriciteit) of - op of na 1 januari 2004 (gas: transportdienst) of - op of na 1 januari 2006 (gas: EHD) of - op of na 1 januari 2009 (gasaansluitdienst) of - op of na 1 januari 2011 (meetdomein elektriciteit) of - op of na 1 januari 2012 (meetdomein gas) Bij een overdracht van activa aan een andere (landelijke of regionale) netbeheerder: - zijn deze datums niet van toepassing en - vindt de desinvestering plaats tegen de boekwaarde die ACM hanteert op het moment van overdracht.
46.	E / G	De netbeheerder geeft opbrengsten die op enigerlei wijze samenhangen met de desinvestering op als onderdeel van de desinvesteringen.
47.	E / G	Bijzondere waardeverminderingen doen zich regulatorisch in beginsel niet voor, omdat de GAW een basis vormt voor het bepalen van de hoogte van de tarieven. Indien de netbeheerder van mening is dat mogelijk sprake is van een bijzondere waardevermindering treedt hij in overleg met ACM. Op basis van dat overleg neemt ACM een standpunt in over het opnemen van de bijzondere waardevermindering in de reguleringsdata van de netbeheerder. De reguleringsdata bevatten uitsluitend een bijzondere waardevermindering indien het standpunt van ACM daar ruimte voor geeft.
48.	G	De netbeheerder onderscheidt transportafhankelijke en transportonafhankelijke activa. Transportonafhankelijke vaste activa zijn alle vaste activa die geen directe relatie hebben met de benodigde transportcapaciteit of het transportvolume¹⁶. Transportafhankelijke vaste activa zijn alle vaste activa die een directe relatie hebben met de benodigde transportcapaciteit of het transportvolume.

¹⁶ Immateriële vaste activa zijn per definitie transportonafhankelijk

49.	E / G	ACM berekent met behulp van onder andere de afschrijftermijnen die in deze RAR zijn opgenomen in ieder geval: a) de afschrijvingen voor het boekjaar; b) de cumulatieve afschrijvingen; c) de boekwaarden per begin en einde van het boekjaar;
-----	-------	--

3.2 Immateriële vaste activa

3.2.1 Inleiding en begripsbepaling

50.	E / G	Een immaterieel actief is een identificeerbaar niet-monetair actief zonder fysieke gedaante dat wordt gebruikt voor productie, aflevering van goederen of diensten, voor verhuur aan derden of voor administratieve doeleinden, in het kader van de transportdienst en/of de aansluitdienst en/of de meetdienst.
51.	E / G	De netbeheerder rubriceert investeringen in immateriële vaste activa als volgt: a) software; b) overige immateriële vaste activa.
52.	E / G	Onder software vallen gekochte en zelfontwikkelde programmatuur. Software die niet separeerbaar is, bijvoorbeeld omdat deze software integraal onderdeel uitmaakt van een machine, valt onder de materiële vaste activa.
53.	E / G	Goodwill ¹⁷ wordt niet geactiveerd. Goodwill is namelijk per definitie geen actief dat wordt aangewend voor uitvoering van de wettelijke taken van een netbeheerder.
54.	E / G	Al dan niet intern ontwikkelde merken, logo's, klantenbestanden en gelijksoortige items dienen niet te worden geactiveerd.

3.2.2 Waardering

55.	E / G	Immateriële vaste activa dienen te worden gewaardeerd op basis van historische kosten vanaf het moment dat aan de criteria voor activering is voldaan. Onder historische kosten wordt de prijsgrondslag verkrijgings- of vervaardigingsprijs verstaan.
56.	E / G	In geval van afzonderlijke verkrijging bestaat de verkrijgings- of vervaardigingsprijs uit de aankoopprijs inclusief alle direct toe te rekenen bestedingen om het actief voor gebruik geschikt te maken. Wanneer een immaterieel vast actief wordt verkregen bij een fusie of overname, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs op het moment van de overname. Indien het overgenomen actief reeds door ACM wordt betrokken in zijn reguleringsmethoden, vindt waardering plaats tegen de boekwaarde

¹⁷ Dit geldt zowel voor zelf gekweekte als van derden verkregen goodwill.

		die ACM hanteert op het moment van verkrijging.
57.	E / G	Het begrip vervaardigingsprijs is van toepassing op intern vervaardigde activa. De elementen die deel uitmaken van de vervaardigingsprijs zijn conform de elementen die in International Accounting Standard 16 (IAS 16) onder de vervaardigingsprijs vallen ¹⁸ . Deze RAR onderscheiden de elementen in twee categorieën: a) directe kosten; b) rente ¹⁹ .
58.	E / G	Bestedingen aan een gekocht of zelf vervaardigd actief na de eerste verwerking daarvan dienen in principe als operationele kosten te worden verantwoord. Activering vindt slechts plaats indien: a) het waarschijnlijk is dat de bestedingen zullen leiden tot een toename van de verwachte toekomstige economische voordelen; en b) de vaststelling van de bestedingen en de toerekening aan het actief op een betrouwbare wijze kunnen geschieden.
3.2.3 Afschrijvingen		
59.	E / G	Alle mutaties in immateriële vaste activa worden verondersteld te hebben plaatsgevonden medio het boekjaar. Afschrijvingen in het jaar van aanschaf, gereedmelding of desinvestering worden daarom, ongeacht het moment dat het actief voor gebruik beschikbaar is (of niet langer beschikbaar is), over een half jaar berekend.
60.	E / G	Afschrijvingen worden berekend met behulp van de lineaire afschrijvingsmethode over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en een restwaarde van nihil.
61.	E / G	De afschrijvingstermijn van software is 5 jaren.
62.	E / G	Voor overige immateriële vaste activa dient de afschrijvingstermijn overeen te stemmen met de geschatte levensduur met een maximum van 20 jaar. In de toelichting wordt de gehanteerde afschrijvingstermijn onderbouwd.

¹⁸ Zo bevat IAS 16.19 de bepaling dat indirecte kosten voor administratieve en andere algemene overhead kosten niet toegerekend mogen worden aan het vast actief. Deze kosten/bestedingen maken dus geen deel uit van de vervaardigingsprijs.

¹⁹ Rente wordt slechts geactiveerd indien een project onderhanden is, zie randnummer 73.

3.3 Materiële vaste activa

3.3.1 Inleiding en begripsbepaling

63.	E / G	Onder materiële vaste activa worden activa verstaan die bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheden van de netbeheerder in het kader van de transportdienst, de aansluitdienst en de meetdienst duurzaam te dienen. Voor de bepaling van hetgeen tot de materiële vaste activa dient te worden gerekend, is niet de juridische, maar de economische eigendom doorslaggevend.
64.	E / G	Netwerken en meters in beheer door netbeheerder A en die (juridisch) eigendom zijn van netbeheerder B, worden alleen in de reguleringsdata van netbeheerder A opgenomen. De netbeheerder voorkomt een dubbeltelling: gerelateerde posten zoals betaalde gebruiksvergoedingen worden geëlimineerd.
65.	E / G	Onder gemeenschappelijke materiële vaste activa worden materiële vaste activa verstaan die door meerdere groepsmaatschappijen binnen de groep waarvan de netbeheerder deel uitmaakt worden gebruikt. De economische eigendom is doorslaggevend voor opname onder de materiële vaste activa bij de netbeheerder. Activa die (gedeeltelijk) worden gebruikt door de netbeheerder, maar waarvan het economisch eigendom berust bij een groepsmaatschappij, worden niet door de netbeheerder als activa in zijn reguleringsdata opgenomen. De vergoeding die de netbeheerder voor het gebruik betaalt, wordt in de reguleringsdata opgenomen onder de operationele kosten; deze vergoeding dient in overeenstemming te zijn met de bepalingen over interne verrekenprijzen in randnummer 37.
66.	E / G	Activa in aanbouw of in bestelling maken geen deel uit van de gestandaardiseerde activawaarde en mogen daardoor niet worden opgenomen in de reguleringsdata.

3.3.2 Waardering

67.	E / G	Materiële vaste activa dienen te worden gewaardeerd op basis van historische kosten vanaf het moment dat aan de criteria voor activering is voldaan. Onder historische kosten wordt de prijsgrondslag verkrijgings- of vervaardigingsprijs verstaan.
68.	E / G	In geval van verkrijging bestaat de verkrijgingsprijs uit de aankoopprijs inclusief alle direct toe te rekenen bestedingen om het actief voor gebruik geschikt te maken. Wanneer een materieel vast actief wordt verkregen bij een fusie of overname, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs op het moment van de overname. Indien het overgenomen actief reeds door ACM wordt betrokken in haar reguleringsmethoden, vindt waardering plaats tegen de boekwaarde die ACM hanteert op het moment van verkrijging.

69.	E / G	Het begrip vervaardigingsprijs is van toepassing op intern vervaardigde activa. De elementen die deel uitmaken van de vervaardigingsprijs zijn conform de elementen die in International Accounting Standard 16 (IAS 16) onder de vervaardigingsprijs vallen ²⁰ . Deze RAR onderscheiden de elementen in twee categorieën: a) directe kosten en b) rente ²¹ .
70.	E / G	Kosten worden als direct aangemerkt wanneer een aantoonbare causaliteit aanwezig is tussen de rechtstreeks toegerekende kosten en het vast actief. De volgende categorieën worden onderscheiden: a) materialen; b) interne uren; en c) diensten derden.
71.	E / G	De kosten van materialen en diensten van derden worden opgenomen tegen inkoopprijs en bijkomende kosten exclusief een interne winstopslag.
72.	E / G	De kosten van interne uren als onderdeel van de vervaardigingsprijs zijn gebaseerd op een intern uurtarief exclusief een winstopslag. Het intern uurtarief bestaat uitsluitend uit de directe personeelslasten, zijnde brutosalarissen, werkgeverslasten en overige directe personeelskosten.
73.	E / G	Aan activa die ultimo boekjaar in aanbouw zijn ²² wordt rente (hierna: bouwrente) toegerekend ter grootte van de gemiddelde waarde van die activa in dat boekjaar, vermenigvuldigd met de door ACM vastgestelde nominale Weighted Average Cost of Capital (hierna: WACC) die in het betreffende boekjaar van toepassing is. De gemiddelde waarde van activa in aanbouw in een boekjaar wordt gelijk gesteld aan (cumulatieve bestedingen ²³ primo boekjaar + cumulatieve bestedingen ultimo boekjaar, vóór rentetoerekening) / 2.
74.	E / G	Van derden ontvangen bijdragen worden, met inachtneming van het matchingbeginsel, in mindering gebracht op de geactiveerde bestedingen. Het gaat hierbij in ieder geval om matching van materiële van derden ontvangen bijdragen, conform de matching die

²⁰ Zo bevat IAS 16.19 de bepaling dat indirecte kosten voor administratieve en andere algemene overhead kosten niet toegerekend mogen worden aan het vast actief. Deze kosten/bestedingen maken dus geen deel uit van de vervaardigingsprijs.

²¹ Bouwrente wordt slechts geactiveerd indien een project onderhanden is, zie randnummer 73.

²² Deze activa in aanbouw zijn nog niet als investering opgenomen in de productiviteitsdata.

²³ Waaronder de voor het betreffende actief in aanbouw in voorgaande jaren toegerekende bouwrente

		is toegepast in de jaarrekening van de netbeheerder. Onder de van derden ontvangen bijdragen vallen onder andere de bijdragen eenmalige aansluitvergoedingen (EAV) ²⁴ .
75.	E / G	Activa in de categorie “Meetinrichtingen en toebehoren (incl. aanschaf en installatie)” worden te allen tijde geactiveerd.
76.	E / G	Bestedingen aan een gekocht of zelf vervaardigd actief (bijvoorbeeld de kosten voor groot onderhoud) na de ingebruikname daarvan dienen in principe als operationele kosten te worden verantwoord. Activering vindt slechts plaats indien: a) sprake is van een levensduurverlenging met minimaal vijf jaren; en b) de vaststelling van de bestedingen en de toerekening aan het actief op een betrouwbare wijze kunnen geschieden.
3.3.3 Afschrijvingen		
77.	E / G	Alle mutaties in materiële vaste activa worden verondersteld te hebben plaatsgevonden medio het boekjaar. Afschrijvingen in het jaar van aanschaf, gereedmelding of desinvestering worden daarom, ongeacht het moment dat het actief in het betreffende jaar voor gebruik beschikbaar is (of niet langer beschikbaar is), over een half jaar berekend.
78.	E / G	Afschrijvingen worden berekend met behulp van de lineaire afschrijvingsmethode over de historische kosten en een restwaarde van nihil.
79.	E / G	Voor de bepaling van de levensduur wordt aangesloten bij het overzicht van de vastgestelde gestandaardiseerde levensduren dat is opgenomen in bijlagen 2, 4 en 5.
3.3.4 Rubricering en toelichting		
80.	E / G	Procesondersteunende informatiesystemen zijn kantoorautomatisering en apparatuur, componenten en systemen om de (belangrijkste) onderdelen in transport- en distributiestationen te bewaken en te bedienen. Hieronder vallen net- en componentbeveiligingen, stationsautomatisering en componenten en systemen voor datacommunicatie. Onder deze post vallen zowel hardware als de niet van hardware separeerbare software.
81.	E	Materiële vaste activa dienen te worden gerubriceerd conform het overzicht in bijlage 2 en, voor het meetdomein, bijlage 5.
	G	Materiële vaste activa worden verdeeld in transportonafhankelijke vaste activa,

²⁴ Indien van toepassing gecorrigeerd voor restituties op grond van artikel 2.4.5 van de Tarievencode, zoals gewijzigd vastgesteld door ACM bij besluit van 24 februari 2009, nr. 102466/23.

		transportafhankelijke vaste activa en gasaansluitingen. Transportafhankelijke vaste activa zijn alle vaste activa die geen directe relatie hebben met de benodigde transportcapaciteit of het transportvolume. Transportafhankelijke vaste activa zijn alle vaste activa die een directe relatie hebben met de benodigde transportcapaciteit of het transportvolume.
82.	G	Onder transportafhankelijke materiële vaste activa vallen in ieder geval: a) activa die worden aangewend voor administratieve werkzaamheden; b) activa die worden aangewend voor dataverwerking, alsmede activa die worden gebruikt voor allocatie, reconciliatie en validatie; c) activa die worden aangewend voor marktfacilitering (het beheer van het aansluitingenregister en het afhandelen van switch- en verhuisberichten); d) activa die worden aangewend voor facturering; e) activa die worden aangewend voor kwaliteitsbewaking van het gas; f) gebouwen en magazijnen niet behorende bij de netinfrastructuur; en g) activa die worden aangewend voor het opstellen van transportcontracten.
83.	G	Onder transportafhankelijke materiële vaste activa vallen in ieder geval: a) activa waaruit het gastransportnet²⁵ bestaat; b) activa die dienen ter instandhouding van het gastransportnet; c) activa die worden aangewend voor de handhaving van het drukniveau; en d) gebouwen en magazijnen behorende bij de netinfrastructuur;
84.	G	Onder activa gasaansluitingen verantwoordt de netbeheerder de bestedingen die hij in het verslagjaar heeft gedaan voor gasaansluitingen en die voldoen aan de algemene activeringscriteria ²⁶ .
85.	G	Onder een gasaansluiting wordt verstaan: één of meer verbindingen tussen een gastransportnet en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met d, van de Wet waardering onroerende zaken.
86.	G	Netkoppelingen behoren niet tot de gasaansluitingen. Onder een netkoppeling wordt

²⁵ Zie artikel 1 eerste lid sub d van de Gaswet voor een volledige definitie van het begrip gastransportnet. Leidingen, hulpmiddelen en installaties van een afnemer die gelegen zijn binnen een terrein dat eigendom is van deze afnemer en die uitsluitend dienen voor het transport van gas voor eigen gebruik door de afnemer of voor verbruik door anderen die op dat terrein zijn gevestigd vallen niet onder het gastransportnet.

²⁶ Bestedingen als gevolg van werkzaamheden die niet in de meest directe zin bijdragen aan aanleg, sanering of wijzigen van aansluitingen zijn operationele kosten. Concrete voorbeelden van dergelijke werkzaamheden zijn incidenteel of periodiek onderhoud, uitgebruikname of verwijdering van een bestaande aansluiting, heraanluiting van een aansluiting en processen om een bestaande aansluiting te beheren.

		verstaan: de verbinding tussen het landelijk gastransportnet en een regionaal gastransportnet dan wel de verbinding tussen een regionaal gastransportnet en een ander regionaal gastransportnet. In het laatstbedoelde geval bevat de netkoppeling tevens alle door de netbeheerder aangebrachte hulpmiddelen, zoals de meetinrichting, hoofdkranen, drukregelaars en beveiligingsinrichtingen.
87.	G	Onder het aanleggen van een gasaansluiting wordt verstaan: het verrichten van alle werkzaamheden en het leveren van alle benodigdheden die nodig zijn om een aansluiting tot stand te brengen en in bedrijf te nemen, daaronder mede inbegrepen straatwerk en eenmalige administratieve handelingen.
88.	G	Onder het saneren van een gasaansluiting wordt verstaan: het verrichten van alle werkzaamheden en het leveren van alle benodigdheden die nodig zijn om de verwachte levensduur van de aansluiting met minimaal vijf jaar te verlengen, daaronder mede inbegrepen straatwerk en eenmalige administratieve handelingen.
89.	G	Onder het wijzigen van een gasaansluiting wordt verstaan: het verrichten van alle werkzaamheden en het leveren van alle benodigdheden, met inbegrip van straatwerk en eenmalige administratieve handelingen, die nodig zijn om de aansluiting te verzwaren of te herconfigureren met als doel om de capaciteit, drukniveau, ligging of functie van de aansluiting aan te passen op de gewenste situatie.
90.	G	De materiële vaste activa dienen te worden gerubriceerd conform het overzicht in bijlage 4 en, voor het meetdomein, bijlage 5.

4 Kosten en opbrengsten

4.1 Kosten

91.	E / G	De totale kosten van een netbeheerder bestaan uit: a) vermogenskosten; b) afschrijvingen; en c) operationele kosten.
4.1.1 Vermogenskosten		
92.	E / G	In de vermogenskostenvergoeding zijn de vennootschapsbelasting en financieringskosten opgenomen voor zowel het vreemd vermogen als het eigen vermogen.
93.	E / G	ACM berekent de vermogenskostenvergoeding op basis van de reële WACC en de geïnfluerde activagegevens.
4.1.2 Afschrijvingen op vaste activa		
94.	E / G	ACM berekent de afschrijvingen onder andere op basis van de afschrijftermijnen uit deze RAR.
4.1.3 Operationele kosten		
95.	E / G	Operationele kosten worden gedefinieerd als alle kosten die betrekking hebben op de netbeheerder en toerekenbaar zijn aan de uitoefening van de taken inzake het transport-, aansluit- en meetdomein voor zichzelf, voor andere netbeheerders of voor anderen die recht van gebruik van een net hebben.
96.	E / G	Tot de operationele kosten behoren niet: a) Afschrijvingen op vaste activa ²⁷ en vermogenskosten b) goodwill c) gebruiksvergoedingen (onder andere huur/lease) voor activa in beheer bij de netbeheerder en in juridisch eigendom van een andere netbeheerder ²⁸ d) financiële baten en lasten (rente) e) vennootschapsbelasting f) transactiekosten voor financieringen (upfront fees voor underwriters, jaarlijkse fees voor kredietfaciliteiten en overhead kosten, zoals administratieve-, treasury-

²⁷ Afschrijvingen op debiteuren en voorraden behoren tot de operationele kosten

²⁸ Zie hoofdstuk 3, randnummer 64 voor de toelichting

		en juridische kosten om de vreemd vermogen portefeuille te beheren en kosten voor het hebben van een credit rating²⁹) g) door ACM opgelegde boetes en 'last onder dwangsom' die aan de netbeheerder of zijn medewerkers zijn opgelegd h) uitgekeerde compensatie bij ernstige storingen³⁰ i) kosten als bedoeld in artikel IXa, eerste lid, van de Wet van 23 november 2006 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet in verband met nadere regels omtrent een onafhankelijk netbeheer j) toevoeging aan of onttrekking uit wettelijke reserves. k) dotaties aan voorzieningen en vrijval van voorzieningen³¹, met uitzondering van de voorziening incurante voorraden. l) Leasekosten voor zover krachtens de op de netbeheerder van toepassing zijnde verslaggevingsregels (IFRS of BW2 Titel 9) sprake is van verplichte activering³² Deze onderdelen zijn van toepassing op kosten die de netbeheerder rechtstreeks maakt en op soortgelijke kosten die op enige wijze zijn doorberekend aan de netbeheerder door een groepsmaatschappij.
97.	E / G	De netbeheerder geeft de operationele kosten bruto op, in die zin dat deze operationele kosten en eventuele overige opbrengsten niet op voorhand gesaldeerd worden. De netbeheerder maakt inzichtelijk welke eliminatie plaats dient te vinden op de gebruteerde operationele kosten. Doel daarvan is ACM in staat te stellen om de operationele kosten te berekenen voor uitsluitend die taken binnen het transport- en aansluitdomein waarvoor ACM een tarief vaststelt en, bij het meetdomein, correcte marges te berekenen.
98.	E / G	Onder de afschrijving op debiteuren vallen onder andere: a. de afkoop van het incassorisico (kostenpost) b. alsnog geïncasseerde vorderingen die in eerdere jaren zijn afgeschreven (negatieve kostenpost)
99.	E / G	De operationele kosten worden gecorrigeerd voor: a) geactiveerde productie eigen bedrijf en; b) aan groepsmaatschappijen doorbelaste kosten (bijvoorbeeld detachering personeelsleden), voor zover die groepsmaatschappijen behoren tot de netwerkgroep van de netbeheerder.³³

²⁹ Zie Oxera, *Updating the WACC for energy networks, Quantitative analysis*, 5 februari 2010, www.acm.nl.

³⁰ Krachtens de Netcode Elektriciteit en de Aansluit- en transportvoorwaarden Gas – RNB.

³¹ Onttrekkingen aan voorzieningen, waaronder de afschrijving op debiteuren, behoren wel tot de operationele kosten.

³² Deze kosten zijn in dat geval capex

		Deze correcties zijn te beschouwen als negatieve kosten en zijn daarmee geen overige opbrengsten.
4.1.4		Rubricering en toelichting operationele kosten
100.	G	De kosten van de transportdienst worden onderscheiden in transportonafhankelijke en transportafhankelijke kosten. Kosten zijn transportonafhankelijk als ze geen directe relatie hebben met de benodigde transportcapaciteit of het transportvolume. Transportafhankelijke kosten zijn alle kosten die wel een directe relatie hebben met de benodigde transportcapaciteit of het transportvolume.
101.	G	Onder transportonafhankelijke operationele kosten vallen in ieder geval operationele kosten: a) die worden gemaakt voor administratieve werkzaamheden; b) die worden gemaakt voor dataverwerking, alsmede de kosten voor allocatie, reconciliatie en validatie; c) die worden gemaakt voor marktfacilitering (kosten voor het beheer van het aansluitingenregister en het afhandelen van switch- en verhuisberichten); d) die worden gemaakt voor facturering; e) die worden gemaakt voor kwaliteitsbewaking van het gas; f) die worden gemaakt voor gebouwen en magazijnen niet behorende bij de netinfrastructuur; en. g) die worden gemaakt voor het opstellen van transportcontracten.
102.	G	Onder transportafhankelijke operationele kosten vallen in ieder geval operationele kosten: a) die worden gemaakt bij de inkoop bij andere netbeheerders; b) die worden gemaakt voor het gastransportnet; c) kosten die worden gemaakt voor instandhouding van het gastransportnet; d) kosten die worden gemaakt voor de handhaving van het drukniveau; en e) kosten die worden gemaakt voor gebouwen en magazijnen behorende bij de netinfrastructuur;
103.	E	Onder inkoop van energie en vermogen worden de kosten opgenomen inzake inkoop van energie en vermogen voor compensatie netverliezen, inzake inkoop voor het

³³ In het geval de netbeheerder deel uitmaakt van een groep waartoe ook rechtspersonen of vennootschappen behoren die elektriciteit of gas produceren, leveren of daarin handelen, gaat het hierbij enkel om doorbelastingen aan groepsmaatschappijen die uitsluitend handelingen of activiteiten verrichten die op enigerlei wijze betrekking hebben op of verband houden met infrastructurele voorzieningen of aanverwante activiteiten en geen elektriciteit of gas produceren, leveren of daarin handelen. Doorbelastingen aan andere groepsmaatschappijen dienen wel ongesaldeerd te worden opgegeven.

		opheffen van transportbeperkingen en inzake inkoop voor de blindstroomhuishouding.
104.	E	Kosten inkoop netverliezen zijn de kosten die het gevolg zijn van het verschil tussen energie ingevoed op en energie afgenomen van een bepaald net gedurende een bepaalde tijd. De in te kopen hoeveelheden worden bepaald middels het allocatie- en reconciliatieproces.
105.	E	Kosten inkoop regelvermogen zijn kosten die gemaakt worden ten behoeve van de inkoop van het beschikbaar vermogen verminderd met het vermogen dat zal worden benut: - voor energietransacties; - ten behoeve van het verbruik van de aangeslotene zelf of van derden achter de betreffende aansluiting.
106.	E	Kosten inkoop blindvermogen zijn de kosten die netbeheerders moeten maken om blindvermogen in te kopen. Blindvermogen is nodig om het elektriciteitssysteem te laten werken. Klanten hebben blindvermogen nodig voor het goed functioneren van hun apparatuur. Netbeheerders zorgen voor voldoende blindvermogen en waarborgen hiermee de stabiliteit van het net. Indien nodig wordt dit ingekocht bij producenten of worden er kosten gemaakt voor het plaatsen van condensatorbanken of spoelen.
107.	E	Overige kosten inkoop energie en vermogen zijn de kosten ten behoeve inkoop energie en vermogen, die niet vallen onder: kosten netverliezen, kosten inkoop regelvermogen en kosten inkoop blindvermogen.
108.	E / G	Toezichtkosten ACM zijn de kosten die ACM bij de betreffende netbeheerder in rekening brengt ten behoeve van de financiering van haar toezicht.
109.	E / G	Precario is de gemeentelijke belasting die betaald moet worden voor het hebben van voorwerpen op, boven of in gemeenschappelijke grond.
110.	E / G	Gedoogbelasting (ook wel: degeneratiekosten) is een door een lokale overheid geheven belasting die netwerkbedrijven betalen voor graafwerkzaamheden in gemeentegronden voor het leggen of herstellen van leidingen. Deze belasting dient ter dekking van eventuele toekomstige herstelwerkzaamheden aan gemeentegronden (bijvoorbeeld aan de weg of het wegdek). Beschadigingen aan de bodem onder de weg of het wegdek die gedurende het leggen of herstellen van leidingen ontstaan, kunnen op den duur schade aan het wegoppervlak of wegdek veroorzaken, die pas duidelijk wordt wanneer de werkzaamheden reeds zijn beëindigd. De belasting wordt berekend per vierkante kilometer aan oppervlakte van het gebied of per kilometer leiding, en wordt geheven wanneer de leiding in eerste

		instantie wordt gelegd en wanneer herstelwerkzaamheden worden ondernomen. Het geheven bedrag hangt doorgaans af van de kwaliteit van de ondergrond en is hoger naarmate de bodem er slechter aan toe is.
111.	E / G	In de toelichting levert de netbeheerder een aansluiting aan tussen de in de jaarrekening (of een daarmee overeenkomend financieel overzicht in het geval van een 403 verklaring) gerapporteerde bedrijfskosten en de in de reguleringsdata opgegeven operationele kosten. Tevens geeft de netbeheerder inzicht in de ontwikkeling van de bedrijfskosten en de operationele kosten ten opzichte van het voorgaande boekjaar. De netbeheerder specificeert het verloop van de voorzieningen in de toelichting. In de toelichting zet de netbeheerder uiteen op welke wijze de totale afschrijving op debiteuren vanuit de op basis van IFRS / BW 2 Titel 9 gevoerde administratie is toegerekend aan de in de reguleringsdata opgenomen afschrijvingen op debiteuren.
4.2 Opbrengsten		
112.	E / G	De opbrengsten dienen in de volgende posten te worden gerubriceerd: a) omzet transportdiensten tariefgereguleerd; b) omzet aansluittarieven periodiek tariefgereguleerd (hierna: PAV); c) omzet meettarieven tariefgereguleerde meetdomein en d) overige opbrengsten.
113.	E / G	Onder 'omzet transportdiensten tariefgereguleerd' vallen: a) opbrengsten uit gefactureerde volumes en aanvullende raming van de volumes tegen de door ACM in het tariefbesluit voor het onderhavige boekjaar vastgestelde transporttarieven; b) correcties op afloopverschillen, te weten de correcties op raming van opbrengsten uit de door ACM in het tariefbesluit voor een eerder boekjaar vastgestelde transporttarieven.
114.	E / G	Onder 'PAV' vallen: a) opbrengsten uit gefactureerde volumes en aanvullende raming van de volumes tegen de door ACM in het tariefbesluit voor het onderhavige boekjaar vastgestelde aansluittarieven; b) correcties op afloopverschillen, te weten de correcties op raming van opbrengsten uit de door ACM in het tariefbesluit voor een eerder boekjaar vastgestelde aansluittarieven.
115.	E / G	Onder 'omzet meettarieven tariefgereguleerde meetdomein' vallen: a) opbrengsten uit gefactureerde volumes en aanvullende raming van de volumes tegen de door de netbeheerder in het onderhavige boekjaar werkelijk

		gehanteerde tarieven b) correcties op afloopverschillen, te weten de correcties op raming van opbrengsten uit de door ACM in het tariefbesluit voor een eerder boekjaar vastgestelde aansluittarieven.
116.	E / G	Onder 'overige opbrengsten' vallen: a) opbrengsten binnen het transportdomein, het aansluitdomein en het tariefgereguleerde meetdomein die <i>geen</i> betrekking hebben op activiteiten waarvoor ACM in het tariefbesluit een maximumtarief vaststelt (bijvoorbeeld opbrengsten uit diensten waarvoor de netbeheerder op grond van de Tarievenscode een vergoeding op basis van voorcalculatorische projectkosten in rekening brengt); b) opbrengsten binnen het transportdomein, het aansluitdomein en het tariefgereguleerde meetdomein die niet vallen onder 'omzet transportdiensten tariefgereguleerd', 'PAV', 'omzet meetdienst tariefgerelateerd' of de opbrengsten onder 116 a). Voorbeelden hiervan zijn opbrengsten uit vergoedingen van schade aan het net en het verhaal van kosten bij fraude. In de reguleringsdata dienen eventuele overige opbrengsten bruto te worden opgegeven en dienen dus niet op voorhand te worden gesaldeerd met de operationele kosten (zie randnummer 97). Opbrengsten die op enigerlei wijze samenhangen met desinvesteringen vallen niet onder de overige opbrengsten. De netbeheerder geeft deze opbrengsten op als onderdeel van de desinvesteringen. Onder overige opbrengsten vallen niet de opbrengsten die op enigerlei wijze samenhangen met de in randnummer 99 onder b bedoelde doorbelastingen aan groepsmaatschappijen die behoren tot de netwerkgroep van de netbeheerder, tenzij het gaat om opbrengsten die behoren tot de omzet transportdiensten of de omzet PAV. De netbeheerder saldeert deze kosten in de operationele kosten.
117.	E/G	Onder het wijzigen/modificeren van een aansluiting wordt voornamelijk verstaan: het verrichten van alle werkzaamheden en het leveren van alle benodigdheden, met inbegrip van straatwerk, eenmalige administratieve handelingen en aanverwante kosten, die nodig zijn om de aansluiting te verzwaren of te herconfigureren met als doel om de capaciteit, drukniveau/spanningsniveau, ligging of functie van de aansluiting aan te passen op de gewenste situatie. Onder het verplaatsen/reconstrueren van een aansluiting wordt voornamelijk verstaan: het verrichten van alle werkzaamheden en het leveren van alle benodigdheden, met inbegrip van straatwerk, eenmalige administratieve handelingen en aanverwante kosten, die nodig zijn om de geografische route van de aansluiting te

		wijzigen, waarbij de aansluitwaarde ongewijzigd blijft. Onder het verwijderen van een aansluiting wordt voornamelijk verstaan: het verrichten van alle werkzaamheden en het leveren van alle benodigdheden, met inbegrip van straatwerk, eenmalige administratieve handelingen en aanverwante kosten, die nodig zijn om een aansluiting permanent uit gebruik te nemen.
118.	E/G	De 'PAV maatwerkaansluitingen' is op basis van de regelgeving gedefinieerd als: de periodieke vergoeding voor het onderhouden en in stand houden van een aansluiting met een aansluitcapaciteit van meer dan 10 MVA of een aansluiting met een aansluitcapaciteit van meer dan 1 MVA en waarbij de afnemer de netbeheerder heeft verzocht om van de standaardaansluiting af te wijken.
119.	E/G	Onder het afsluiten en heraansluiten van een aansluiting wordt voornamelijk verstaan: het verrichten van alle werkzaamheden en het leveren van alle benodigdheden, met inbegrip van straatwerk, eenmalige administratieve handelingen en aanverwante kosten, die nodig zijn voor de afsluiting en/of heraansluiting van een aansluiting. Ook vallen hieronder de kosten die gemaakt worden ter voorkoming van de afsluiting van aansluitingen.
120.	E/G	Onder tijdelijke aansluitingen wordt voornamelijk verstaan: het verrichten van alle werkzaamheden en het leveren van alle benodigdheden, met inbegrip van straatwerk, eenmalige administratieve handelingen en aanverwante kosten, die nodig zijn voor de aanleg van aansluitingen met een tijdelijk karakter, zoals bouwaansluitingen en aansluitingen voor kermissen en andere kortstondige evenementen.
121.	E / G	De omzet transportdiensten en de omzet PAV worden gespecificeerd naar volumes en tarieven per afnemercategorie. De indeling naar afnemerscategorie is ontleend aan de Tarievenscode Elektriciteit respectievelijk de Tarievenscode Gas. De tarieven betreffen de werkelijk in het onderhavige boekjaar gehanteerde tarieven. De volumes zijn samengesteld uit de volgende componenten³⁴: a) de gefactureerde volumes voor het onderhavige boekjaar en; b) de aanvullende raming voor het onderhavige boekjaar.
122.	E / G	De gefactureerde capaciteit/volumes die zijn toegerekend aan het onderhavige boekjaar en de aanvullende raming van het volume voor het onderhavige boekjaar komen overeen met de volumes die zijn gehanteerd in de jaarrekening van de netbeheerder van het onderhavige boekjaar.

³⁴ De correctie afloopverschillen dient niet tot uitdrukking te komen in de volumes

	G	Het capaciteitsafhankelijke deel van de omzet wordt berekend door het capaciteitstarief (TAVTc) te vermenigvuldigen met de capaciteit. Voor kleinverbruikers en profielgrootverbruikers wordt een rekencapaciteit gehanteerd. Deze rekencapaciteit is in de Tarievencode Gas vastgelegd ³⁵ . Voor telemetriegrootverbruikers wordt de gecontracteerde capaciteit gehanteerd.
123.	E / G	Het bedrag van de correctie inzake afloopverschillen met betrekking tot de raming van voorgaand boekjaar komt overeen met het bedrag dat is verwerkt in de goedgekeurde vennootschappelijke jaarrekening van het onderhavige boekjaar ³⁶ . De correctie inzake afloopverschillen met betrekking tot de raming van voorgaand boekjaar valt onder de omzet transportdiensten en/of de omzet aansluittarieven periodiek ³⁷ .
124.	E / G	In de toelichting van de reguleringsdata zal afzonderlijk het totaalbedrag aan correcties inzake afloopverschillen 'raming van voorgaande boekjaar' worden aangegeven, dat in de weergegeven omzet is inbegrepen.

4.3 Volumes invoeding

125.	E	De netbeheerder rapporteert volumes die decentraal zijn ingebracht op zijn netwerk en die zijn toegerekend aan het onderhavige boekjaar. Deze volumes dienen te zijn ontleend aan de allocatiesystemen/-berichten en dienen op rationele wijze samen te hangen met gegevens ³⁸ die zijn gehanteerd bij het opmaken van de goedgekeurde vennootschappelijke jaarrekening van het onderhavige boekjaar.
------	---	--

³⁵ Zie paragraaf 2.3.6 van de Tarievencode Gas, met referentienummer 102673-17.

³⁶ Bij een 403-verklaring de winst- en verliesrekening van de netbeheerder zoals opgenomen in de geconsolideerde winst- en verliesrekening van het netwerkbedrijf.

³⁷ In de invulmodule worden de correcties afloopverschillen in een aparte tabel inzichtelijk gemaakt

³⁸ Te denken is aan: aansluitregister, activagegevens, gefactureerde transportvolumes c.q. transportcapaciteit.

Bijlage 1: Inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de RAR 2014

In onderstaand overzicht zijn inhoudelijke wijzigingen opgenomen ten opzichte van de RAR 2014.

Randnummer	Onderwerp	Omschrijving verschil
17	Disclaimer aanpassing RAR	Noodzakelijke aanpassingen op deze RAR kunnen ook in de invul- en auditinstructie opgenomen gaan worden.
44	Afschrijftermijn privaat net	Verduidelijkt dat het gaat om de resterende levensduur
80	Definitie procesondersteunende informatiesystemen	Definitie toegevoegd
104 t/m 107	Definities inkoop energie en vermogen	Definities toegevoegd
108	Toezichtkosten ACM	Definitie toegevoegd op basis van wettekst STROOM
117 t/m 120	Definities overige opbrengsten	Definities toegevoegd

Bijlage 2: Elektriciteit: materiële vaste activaklassen en afschrijvingstermijnen

Afschrijvings- termijn in jaren→	geen	5	10	25	30	40	50
Actief per netvlak ↓							
Hoogspanning 150/110 KV (HS)				Condensator installaties		Installaties* en installatie- gebonden gebouwen	Verbindingen en aansluitingen
Tussen- spanning 50/25 KV (TS)				Condensator installaties		Installaties* en installatie- gebonden gebouwen	Verbindingen en aansluitingen
Midden- spanning 23/1 KV (MS)				Condensator installaties		Installaties* en installatie- gebonden gebouwen	Verbindingen en aansluitingen Midden- spannings- ruimten
Laagspanning < 1KV (LS)							Verbindingen en aansluitingen Installaties *
Overige netwerkbactiva				Overige netwerkbactiva: Cyclo control zenders/ Toonfrequent zenders Tariefschakeling Telecomkabels Signaalkabels Differentiaalkabels Aansluitingen openbare verlichting	Elektriciteits- meter t.b.v. bedrijfs- gebruik		
Overige materiële activa	Terrei- nen	Proces- ondersteu- nende informatie- systemen	Andere vaste bedrijfs- middelen		Gebouwen en magazijnen		

* voor componenten van installaties zie bijlage 3

De netbeheerder geeft de resterende levensduur van een overgenomen privaat net, op het moment van overname, op in veelvoud van vijf jaar (afrondding op basis van de rekenkundige methode).

Bijlage 3: Elektriciteit: componenten installaties

COMPONENTEN INSTALLATIES PER NETVLAK			
HS ↓	TS ↓	MS ↓	LS ↓
Transformatoren HS	Transformatoren TS	Transformatoren MS	Transformatoren LS
Blusspoelen	Blusspoelen	Stationsvelden	Laagspanningskabel openbare verlichting
Stationsvelden	Stationsvelden	Schakelaars	Laagspanningskasten
Smoorspoelen	Smoorspoelen	Magnefixen	Laagspanningsverdeel- inrichtingen
	Schakelstations	AXA regelaars	
		Velden in schakelstations	
		Smoorspoelen	

De netbeheerder geeft de resterende levensduur van een overgenomen privaat net, op het moment van overname, op in veelvoud van vijf jaar (afrondding op basis van de rekenkundige methode).

Bijlage 4: Gas: materiële vaste activaklassen en afschrijvingstermijnen

Transportonafhankelijke activa:				
Afschrijvingstermijn in jaren	geen	5	10	30
Overige materiële activa	Terreinen	Procesondersteunende informatiesystemen	Andere vaste bedrijfsmiddelen*	Overige gebouwen** en magazijnen

Transportafhankelijke activa:						
Afschrijvings- termijn in jaren	geen	5	25	30	45	55
Extra Hoge Druk ($P \geq 16$ Bar) en Hoge druk ($P > 200$ mbar en $P < 16$ Bar)	Terreinen			Gasdruk- regelin- stallaties en bijbe- horende gebou- wen Hogedruksets		Hoofdleidingen Afsluiters Kunstwerken Kathodische bescherming
Lage druk ($P \leq 200$ mbar)	Terreinen			Gasdrukregel- installaties en bijbehorende gebouwen	Hoofdleidingen Afsluiters Kunstwerken	
Overige netwerk activa			Overige netwerk activa			
Gasmeters				Gasmeters t.b.v. bedrijfsgebruik EVHI***		
Overige materiële activa		Procesonder- steunende informatie- systemen				

Activa gasaansluitingen:		
Afschrijvingstermijn in jaren	28	39
Alle aansluitingen	Investerings- vóór 2009	Investerings- vanaf 2009

* Hieronder valt in ieder geval telemetrie ten behoeve van bedrijfsgebruik

** Gebouwen niet zijnde gebouwen behorende bij gasdrukinstallaties

*** Elektronisch Volume Herleidings Instrument

De netbeheerder geeft de resterende levensduur van een overgenomen privaat net, op het moment van overname, op in veelvouden van vijf jaar (afrondding op basis van de rekenkundige methode).

**Bijlage 5: Rubricering en afschrijvingstermijnen activa
tariefgereguleerde meetdomein elektriciteit en gas**

Categorie	Afschrijvingstermijn (jaren)
Hoofdactiva: Meetinrichtingen en toebehoren (incl. aanschaf en installatie) • Conventionele meters • Slimme meters Bij gebruikers aanwezige TF-ontvangers MSR-kits (t.b.v. PLC) Communicatiemodules slimme meterCombinatie (TF-ontvangers, MSR-kits, Communicatiemodules)	 5 15 5 15 10 15
Overige activa (tweede deel): Terreinen Procesondersteunende informatiesystemen Andere vaste bedrijfsmiddelen Gebouwen en magazijnen	 Geen afschrijving 5 10 30

De netbeheerder geeft de resterende levensduur van een overgenomen privaat net, op het moment van overname, op in veelvoud van vijf jaar (afrondding op basis van de rekenkundige methode).

Bijlage 6: Nadere specificatie activiteiten tariefgereguleerde meetdomein

De kosten die ACM betreft in de vaststelling van de meettarieven, dienen voort te komen uit de activiteiten binnen het tariefgereguleerde meetdomein. Deze activiteiten zijn:

1. alle activiteiten als omschreven in artikel 30a van de E-wet respectievelijk artikel 81e, eerste lid van de Gaswet, voor zover die worden verricht met betrekking tot operationele, bij bestaande afnemers in gebruik zijnde meetinrichtingen die daadwerkelijk dienen tot vaststelling van de door hen verbruikte (en eventueel ingevoede) energie; dit kunnen zowel conventionele meters als slimme(re) meters zijn;
2. activiteiten die direct zijn gericht op de ontwikkeling en de uitrol van toekomstige, slimme meetinrichtingen.

In het informatieverzoek meetdomein zal ACM de door de netbeheerders te verantwoorden kosten zichtbaar onderscheiden in bovenstaande categorieën.

De activiteiten als bedoeld onder 1 en 2 worden als volgt nader uitgewerkt:

Wettelijke taak (art. 30a E-wet respectievelijk artikel 81e, eerste lid van de Gaswet)	Nadere uitwerking
1. Gebruik van de meter	Met betrekking tot bestaande (zowel conventionele als slimme) meters • aanschaf (aanschafprijs, inkoopkosten en opslag) van meters, meetinrichtingen, communicatiemodules en montagemiddelen • installatie en operationalisering van meetinrichtingen en communicatiemodules inclusief noodzakelijke aanpassingen in de aansluiting • onderhoud, reparatie, verhelpen van storingen, ijken aan/van meetinrichtingen en communicatiemodules • werkzaamheden m.b.t. switchen, verhuizen, aanpassen van meters (w.o. meters verkregen van derden) Met betrekking tot uitrol slimme meters: • Ontwikkeling technologie meetinrichting en datacommunicatie, gericht op vaststellen en verkrijgen juiste technische specificaties en functie-eisen meetinrichtingen en op inpassing in beheersstructuur netbeheerder • Marketing en communicatie, gericht op het in bedrijf brengen en operationeel houden van meetinrichtingen en bijbehorende communicatiemodules • Ontwikkeling en borging privacy en security, voor zover direct

	gericht op veilige dataverkrijging, –transmissie, –opslag en –communicatie, met als doel de bescherming van (gebruiks)gegevens van afnemers in Nederland. • Pilotprojecten³⁹ uitrol slimme meter, voor zover <u>direct</u> gericht op het bepalen, verkrijgen en testen van de functionaliteit, technische specificaties of de werking van de meetinrichtingen en communicatiemodules.
2. Vaststellen volumes	• operationaliseren online toegang • ophalen en vastleggen van de meetdata • datavalidatie (technisch, plausibiliteit) cf. wettelijke regels • data-archivering en beveiliging van data
3. Meedelen gegevens aan rechthebbenden	• beschikbaar stellen c.q. toesturen gegevens • facturatie • afwikkelen vragen, klachten, incidenten van afnemers

Bovenstaande specificatie is limitatief. Kosten die verband houden met activiteiten die niet in bovenstaande specificatie zijn opgenomen maar die, naar het oordeel van de netbeheerder, vallen onder de activiteiten als bedoeld in artikel 30a van de E-wet respectievelijk artikel 81e, eerste lid van de Gaswet, dienen door de netbeheerder separaat te worden gerapporteerd en deugdelijk gemotiveerd. De hier bedoelde specifieke rapportering en motivering mag achterwege blijven slechts indien het totaal aan desbetreffende kosten minder bedraagt dan 2% van de totale kosten die de netbeheerder in dat jaar rapporteert met betrekking tot het tariefgereguleerde meetdomein.

Tot de activiteiten in het tariefgereguleerde meetdomein behoren niet:

- het beheer en exploitatie van warmte- en koudemeters, watermeters, productiemeters
- (het ontwikkelen, selecteren, implementeren van) nieuwe toepassingen of aanvullende diensten op het gebied van 'energiemanagement', waaronder alternatieve weergave verbruiksdata en advisering over energieverbruik, energiebesparing, inclusief levering benodigde randapparatuur.
- commercieel geëxploiteerde diensten of activiteiten
- meerkosten prioriteitsplaatsing.

Indien een pilotproject niet in zijn geheel is gericht op de hierboven beschreven doelstelling, dient de netbeheerder per pilotproject deugdelijk te motiveren welk deel van de totale projectkosten in de betreffende verslagperiode wordt toegerekend aan deze doelstelling.

³⁹ Dit betreft met name projecten waarbij, bijvoorbeeld bij wijze van proef- of testopstelling, slimme meetinrichtingen en bijbehorende data- of telecommunicatieapparatuur worden geïnstalleerd, ter vervanging van of in aanvulling op reeds aanwezige conventionele meters of apparatuur, met als doel de functionaliteit, de technische specificaties of de werking van de meter te bepalen, verkrijgen of testen.

Onder deze projecten vallen niet smart grids pilots.

Bijlage 7: Afgrenzing activiteiten / taken

Holding												Overige activiteiten (Art. 17.2/17.3 E-wet/Art. 10b.2/10b.3 Gaswet)
Netbeheerder												
Gereguleerde activiteiten (= wettelijke taken) Art. 16 E-wet/Art. 10 Gaswet												
(Wettelijke taken) E				(Wettelijke taken) G								Commerciële activiteiten netbeheer-gerelateerd (Art. 17.1 E-wet/Art. 10b.1 Gaswet)
Transportdienst/-domein en aansluitdienst/-domein (RAR E/G)		Meetdienst/-domein (RAR E/G)		Transportdienst/-domein (RAR E/G)		Aansluitdienst/-domein (RAR E/G)		Meetdienst/-domein (RAR E/G)				
p * q en afloop- verschillen		Alle omzetten en vergoedingen mu.v. p*q en afloopverschillen		p * q en afloop- verschillen		Alle omzetten en vergoedingen mu.v. p*q en afloopverschillen		p * q en afloop- verschillen		Alle omzetten en vergoedingen mu.v. p*q en afloopverschillen		
Tariefge- gereuleerd	Tariefge- gereuleerd	Niet tariefge- gereuleerd	Tariefge- gereuleerd	Niet tariefge- gereuleerd	Tariefge- gereuleerd	Tariefge- gereuleerd	Niet tariefge- gereuleerd	Tariefge- gereuleerd	Niet tariefge- gereuleerd	Tariefge- gereuleerd	Niet tariefge- gereuleerd	

In CODATA aangeleverde opex en overige opbrengsten

Kosten en opbrengsten relevant i/m tariefregulering transport- en aansluitdienst

In CODATA aangeleverde overige opbrengsten die gesaldeerd moeten worden ten behoeve van de tariefregulering transport- en aansluitdienst

In CODATA aangeleverde operationele kosten die geelimineerd moeten worden ten behoeve van de tariefregulering transport- en aansluitdienst